

اسٽيتسٽا

۱۸ کانون اول ۱۳۲۴

منجشنه

نومرو ۱۵

قانون اساسيمز نصل اصلاح اولئمالی

رفیق محترم استانبول مبعوثی احمد نسیمی بکه

۳

اعیانک قید حیاة ایله مأموریتی

اعیان بحشده جهت انتخاب وتعییندن بشقه نظر دقت واهتمامه لایق ایی
قطعه دهها موجوددر. بری هیئت اعیان اعضائی قید حیات ایله اولمسی، دیگری
اعیانک معاشرلی در.

قانون اساسیمزك آلتش ایکنجی ماده سی «هیئت اعیان اعضائی قید حیات
ایله در» دیور. شوکا بناءً اعیان لایعزلدر. بزده «عزل» دینلنجه همان خاطره
کان ذات بر مأمورددر؛ لایعزللك منصوب و معین بر مأمورك صفقی اولور.
معاملات مدنیة و سائرده «عزل» بر تعبیر شاملدر؛ بر دعواده موکل وکیل
«عزل» ایدر. لایعزل قید ووصفی ایله امورحکومتدن برایشه تعیین اولنان ذات
او ایشدن وفاتسه قدر چیقاریله من دیمک اولنجه منتخب بر مأمور، یعنی
مبعوثلرکی افرادامت طرفندن سچیلهرك برامره توکیل وتخصیص اولنان، دخی
اگر شرط توقیت یوغیسه لایعزل دیمک اولور. قید حیات ایله مأموریت ویا
وکالت ایسه كرك حکمدار كرك مات طرفندن توجیه اولنسون غالباً مضرددر.

بر شخصی بر امر مهمك باشنه ابدی اولمق اوزره قویانلر فطرت بشریه نك
تظاهراتی زمره سنده برچوق حقایق تجربیه دن غفلت ایدنلرددر. واقعا قرق سکنرخی

ماده ده کوسترلديکي اوزره «مجلس عمومى اعضاسندن برينک خيانت وقانون اساسى نى نقض و الغايه تصدى و ارتکاب تهملرندن بريله مهم اولديغنه منسوب اولدينى هيئت اعضاى موجوده سنک ثلثان اکثریت مطلقه سيله قرار ويريلىور و ياخود قانوناً حبس و نفي موجب بر جزايله محکوم اولورسه اعضاى صفى زائل اولور» ايسه ده ذاتاً شائبه دار اولدينى حالده صف اعيانه کيريو بره جک اولانلرک و حققرنده افعال معينه جرميه اسناد و اثباتى متعذر و مستحيل بولنانلرک اخراجى غير ممکندر. بو بابه کى تعذر و استحاله ايسه شو طاقى برى الذمه، پاک و طاهر کوسترمامک و استقباللرينه عدم اعتماد ايله باقديرمامق ايجاب ايتمز. هر فنالق قانونه تماس ايتديريلوبده مرتبه ثبوت و ارديريله ماز. بدايت انقلابدن شو کونه قدر اويلا آدملىر کوردلک برر موقع تحيزه کچديلر، سيوريلديلر، حال بوک فاما آدملىردر. کرچه فنالقرى عامه جه معلوم دکلدرد، فقط بيلنلرده واردرد و ممکن الاثباتدر.

بونلرک ماضيسى قوانين جزائيه دولتک کوره جکى بر صورتده تنوير اولن ماسه بيله نظامات اداره لاسيتکلى اولديغندن کونک برنده واقف حال اولان بر آمر آنلرى حکم نظامدن آيريلمق سزین دوشورور، لايق اولدقلى خالذله آتار. اعيان ايچون چاره؟ مفقود! چونکه اعيان لايىنعلدرد. ٤٨ نجى ماده نلک دائرة شموله کيرر بر جرمى واقع و ثابت اولدنجيه مقاملرنده الى الوفاة قائم ... خير، قاعد و ثابتدر.

برده شوراسى جالب نظر. بر مأمورك فنالى يالکىز افعال متعديه ايله تحقيق ايتمز، افعال ضعيفه و قاصره دخى فنالق اوله بيلير. قانون جزاده ياقى و يامامق جرملى واردرد. فقط اعيانندن بر آدم يامامق جرمى لى السؤال صور کونا کون ايله تاويل ايده بيلير. ايکى انفيه آره سنده دالار، يا ماضيسنه کومولور، ياخود اقسام اويىناه جنى شطرنجى و يا حفيد و بلکه حفيدزاده سنى دوشونور، رأى ويريله جکى زمان اويانير، عقلنجه بکندىکى و امنيت ايتديکى «فلان» ک رايىنه اشتراک ايتديکى سويلر وينه دالار ... او بر تک رأى اکثریت مطلقه قاعده مضره سنک تطبيق نتيجه سى اوله رق مثلاً مملکته نافع بر قانونک ردىنى ايتاجده عامل منفرد اولور

او ایسه بو کیفیتک بدمکه فرقنده بیله اولماز، برانقیه دها چکر و آلدینی نشئه ایله عریبه سنه بینه کیدر.

بو محذورک چاره دئی؟ مفقود!

یا هیئت اعیانده مشکل ومعظم بر عضو اوله رق قولتوغنه یا صالانان ذات جاهل بولنورسه؟ واقعا هیئت اعیانه «وکلایق و والیک و اردو مشیرلکی و قاضی مسکرک و ایاجیک و پطریقک و خاخام باشلیق مأموریتندن بولنش اولان معزولیندن و بری و بحری فریقاندن و صفات لازمی جامع سائر ذواتدن مناسبلری تعیین» اولنه جقدر. آنجق مشهورات و تجارب واقعه یه نظرأ شو تعداد اولنان دولت مأموریتلرینه حکمک ایچون جهالت اسباب مانعه دن طاعتیوردی. فرضاً اقربا-سندن، اوجاغندن نیجه رجال دولت یتشدرمش اولان محمود ندیم پاشا بر حیات اوله ایدی اعیانلغه تعیین اولنه بیله جکمیدی؟ ... ایلریده مأموریتلر اهللرینه دوشوریله بیلیر ایسه ده مأمور مأمور کامل اوله رق طوغیور میوب یتشمک، یتشدریمک لازم اولدیغندن زمانمزی دوشونملی ز. «صفات لازمی جامع سائر ذوات» کانه بو، نه صورتله نه ایله تحقق ایله جکدر؟ «صفات لازمه» تحقق ایتمز و یا خلاقی محقق وثابت اولورسه چاره اصلاح ندر؟ اعتراض کیمدن کیمه کیده جک؟ «امر واقع» اولورسه فصل کیده رله جک؟ «صفات لازمه» نه کی صفتلردر؟ صفات لازمه بحثنده هرشی حد سن کی کوزه چارماز. انتخاب ایدمک لازم کورمجه کی اوصافی؟ یوقسه امور مودوعه استجابی نزدنده، طوغیریدن طوغیری به علاقه دار بولمالر عئنده لاید اولان صفتلرمی؟ آلتش برنجی ماده موجبنه «هیئت اعیانه اعضا تعیین اولنه بیلیمک ایچون آثار و افعالی عمومک وثوق واعتمادیه شایان» اولمق شرطدر. بو شرطک وجه تحقیقی؟ «سز» ده، «فلان» ده، «بن» ده، بزده «عموم» دیز. ملتدیز، اعیانه اعضا تعیین اولنه یلان ذاتک آثار و افعالی بزجه موثوق و معتمدی، صوریلورمی؟ خیر. او حالد شرط یرنجی بولمور. لاینمزل بر کره تصدر ایدنجه ملتیه دوشن سوز «الله انجابه ی خیر ایتسون!» تمیزسندن عبارت قالبور.

لاینیزلک بالذات لاینیزلار ایچونده ایی برشی دکلدیر. انسان کندینی صیقی برتفتیش لاندنده خس ایتلی، او یله برتفتیش که ادنی برچار بیقله کیزی کورور سه الکزده کی اکیکی آیر. یاخود شرف کیزی کیده ریر، پک آچیق بر آئی مأمونک حال کزه ویره جکی مضر بر لایق دلدن سزی قورور، اوزاق طوتار. بی آمان، دائماً بیدار و متنبه بر مراقبه ملیه ایله معتدل ویا شدید بر اندیشه استقبال قدر بیوک بر مأموری وظیفه سنه باغلایان هیچ بر قوت یوقدر.

تفصیلات مسروده اعیانن لاینیزلک صفتک نزعی وجوبی اظهاردن. کافیر صانیرم. آنجق اعیان کندیلرینی تعین ایدنک کیف وارنده سنه کوره عزل دخی اولناملی. کیفی اوله رق اهلنه ویرلماش بر منصبک اندن النسی ینه کیفی اولسه ده نتیجه اعتباریه اعمال صالحه دن بولنه جنی ایچون شایان تشکر اولور ایسه ده ینه او بولده فقط اهلنه تصادف ایتدیریلان بر منصبک اندن کیفی اوله رق آلیذجه فعل واقعه صلاح بولماز.

اسلم طریق مشروطاً اداره اولنان سار بعض ممالک مترقیه ده رفع محظور و تصحیح سقامت یولنده یابدینی وجه ایله بزده دخی اعیانک کرک قانون اساسیمزک احکام حاضر سنه توفیقاً طرف حکمداریدن نصب اولسونلر کرک ایلروده ارزو ایتدیکنر تعدیلات قانونیه بالاجرا ملت جابندن عموماً و یا قسماً انتخاب ایدسونلر هر حالده مأموریتلری مبعوثانک مدت وکالتلرندن فضلجه اولمق اوزره موقوت و محدود قیلنلیدر: اهل اولانلر تکرار انتخاب اولنه بیلیرلر، اولمایانلرک لاندن ده مصالح ملت قورتارلش اولور.

شونی علاوه ایدیم که «قانون مخصوصه توفیقاً طرف دولتدن نصب اولنان ویدلرینه برات شریف ویریلان حا کملر لاینیزلدر» عباره سیله قانون اساسیمزک سکسان برنجی ماده سنک و «شرائط مخصوصه سنه توفیقاً انتخاب و تعین اولنان حکام لاینیزلدر» جمله سیله ده «مجلس مبعوثانک اجتماعنده قانونیتی تکلیف اولنق اوزره» محاکم نظامیه نک تشکیلاتنه دار تنظیم اولنش اولان قانون موقت قرق سکرنجی ماده سنک صنف حکام ایچون وضع ایتدیکی لاینیزلک اساسنه مشار کته

اعیانی حکامہ تمثیل استصواب اولہ ماز. حکام تعلیقات قانونیہ ایلہ مکلفدر . وظائفک ایفاسندہ جوغی مناسبتہمزم ومضر برسوری اشخاص ایلہ متہادیاً اختلاط ایدر ، افراد ملتک ہر درلوسیہلہ مناسبتہم بولنور . حاکم کونا کون اغراضہ ہدفدر . حاکم الہمکی قانونہ باقہرق احقاق حق ، توزیع عدالت ایدہ جکدر . حق وعدالتک نفسندہ تجلیسی مجازۃ جسمانیہ ویا نقدیہ ونزع مال صورتہدہ اولوق ایجاب ایدن انسانلردن ہمان ہیچ برکیسہ بولنمازکہ قرار حاکمی صفای قلب ایلہ تلقی ایتسون . بالعکس حاکم وعلی الخوص بر محکمۃ جزائیہ باشندہ بولنسان ذات نیجہ اشخاص عندندہ مبعوض اولور . انلر وطرقدارلری حاکمک عزاندہ اہمیتلہ علاقہدار اولورلر . حتی بالذات حکومت نظرندہ برحاکم اصلا خوشہ کیتیمہ بیلیر . صیانت حقوق عبادیولندہ مجادلاتہ کوکس کرن بر آدم وظیفہ سی بی محابا کورہ بیلعلی ، عزل اولئحق قورقوسندن وارستہ قلمالی . - حکامی لایتمزل قیلان اشبو قاعدۃ اساسیہک اسباب وضعی اعیان حقندہ وارد دکلددر . اعیان درجۃ عالیہدہ واضع قانوندر حتی شونلردن لایتمزللک وابدیت صفتلرینک نزعندہ تعینلرینی عہدۃ انحصارینہ آلان قوۃ عالیۃ اجراییہ بیلہ منفعتداردر . قید حیات ایلہ مأموریتلرندن نظر قطع اولنورسہ بزم ہیئت اعیانی غلبہلک برملکیہ دارہ سی کی کورمامک ممکن اولمیور . ہر تقدیر قوۃ تشریعیہ افسامندن ایسہلردہ قوۃ عالیۃ اجراییہک قوۃ اصلیۃ تشریعیہ ، قانون اساسی بی «ویرن» مقام حکومتک اوفرمان مکارم بیانی تقبل ایدن ملتہ ، قارشو ہیئت مرخصہ سی وضعیتندہ بولنیور . مبعوثلرہ «اعیانک تصدیقہ لایق» قانونلر یاعلرینی سوبلہ بن لطق افتناحی دہ شوکا دلالت ایدیور . وبوصورتہدہ «مجلس عمومی» نک ایکی رکنی فطرت وطبیعتلری مختلف ایکی مخاصم مبارزہ بکزیور . اولیلہ ظن اولیورکہ مجلس اعیان الہ آوجہ صیغماز برچوجقددر . اکا «اوصلی اوطوریکز ، اعیانک خوشنہ کیدہ جگ صورتہدہ درسکرزہ چالیشیکز» دینیور . اعیانہدہ اوست قاندہ مبعوثلرک اعمالنی تعدیل ، تنظیم واصلاحہ مأمور برہیئت حربیہ کی اوطوریور .

قانون اساسینک بوکونکی شکلتدن و جریان حالدن بشقه درلو، مطالعات استخراج و حاصل ایده میورم. اکلا یاشم طوغری ایسه صورارم : بویله می اولمالی؟ کله جک مقاله مده اعیانک معاشرلرندن دخی بحث ایده جکم .

۱۳ کانون اول

ابن الضیا

احمد رشید

انکلتزه و فرانسه پارلمنتولری

- ۱ -

خارجاً بتون هیأت تشریعیه ازجوق یکدیگرینه بکزرلر . برکرسینک بالای تماشاسندن آلمانیانک رایخشتاغنی، انکلتزمنک عوام قاره سفی، ایتالیانک ملت مجلسی ویا فرانسه نیک مجلس مبعوثاتی مشمول لحاظه تدقیق ایدن آدم اوزرنده بو مجالس محشمه نیک حاصل ایده جکی تأثیرات اولدقجه یک مأل ویک آهنگدر .

اگر بوتما شا کر ظاهر حالک شو تأثیرات صوریه سنه بنای فکر وقرار ایده جک اولورسه حکم ایدرله ممالک مختلفه مبعوثه نیک شکل حکومتی حس اولونور درجدهده یکدیگرینک عینیدر . وجهه سی تقریباً عینی اصول انتخابیه و تویلیه یی تطبیق ایدیورلر؛ آره لرنده کی باشلیجه فرق ایسه آنجیق فرق مختلفه نیک نسب متفاوته سندهدر .

«باستیه نیک دیدیکی کبی «کورولن شی» ایشته بودر، فقط برده «کوروله مین شی» وارد واصل اهمیت بوکوروله مین شیئی کورمکدهدر . مجالس مبعوثه نیک اجتماعات مهیه سنده حدقه بصر اوزرنده انطباعات مادیه حصوله کتیرمه دیکی اینجون «کوروله مین شی» مبعوثان ملتنک منسوب اولدینی صنوف اجتماعیه ایله مسالک مختلفه اربابنک پارلمنتوده کی نسبت اشترا کیدر .